



Γράφει ο **Κωσταντίνος Νικ. Συρίγος**,
καθηγητής Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ,
διευθυντής του Τομέα Παθολογίας

«Οι ασθενείς με καρκίνο την εποχή της πανδημίας»

Η διάγνωση και αντιμετώπιση των ασθενών με καρκίνο κατά τη διάρκεια της πανδημίας αποτελεί πρόκληση με πολλές παραμέτρους, όπως είναι η διαθεσιμότητα των υπηρεσιών υγείας, ο προγραμματισμός των θεραπειών, και η αποφυγή νόσησης από τη λοίμωξη COVID19. Οι θεραπευτικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται εξατομικευμένα για κάθε ασθενή, ανάλογα με την κακοήθεια από την οποία πάσχει, το στάδιο της νόσου και το είδος της αντινεοπλασματικής θεραπείας. Είναι πλέον γνωστό ότι η μεταδοτικότητα του ιού σε ασθενείς με καρκίνο είναι αντίστοιχη του γενικού πληθυσμού, όμως ο κίνδυνος για σοβαρή νόσηση και δυσμενή έκβαση είναι αυξημένος, ιδιαίτερα σε όσους έχουν ενεργό κακοήθεια, σε εκείνους που διαγνώστηκαν εντός του τελευταίου έτους, σε ασθενείς με μεταστατική νόσο και σε ασθενείς με νόσο στον πνεύμονα ή αιματολογικές κακοήθειες.

Ο στόχος της αντινεοπλασματικής αγωγής (ριζική ή παρηγορική) και το είδος της, (χειρουργική, ακτινοθεραπεία, ανοσοθεραπεία, χημειοθεραπεία, στοχεύουσα θεραπεία, ορμονοθεραπεία) είναι καθοριστικά στον προγραμματισμό. Θεραπείες που αποσκοπούν στην ίαση πρέπει να είναι άμεσα διαθέ-

σιμες, χωρίς αναβολή. Οι λοιπές θεραπείες πρέπει να προγραμματίζονται με κύριο γνώμονα την ασφάλεια του ασθενή και την αποτελεσματικότητα της θεραπείας. Συστήνεται οι ασθενείς να ακολουθούν τα προγραμματισμένα ραντεβού τους και να μην παραλείπουν τον τακτικό έλεγχο για την πορεία της νόσου τους, καθώς καθυστερημένες διαγνώσεις, αναβολές θεραπειών και ακυρώσεις εξετάσεων παρακολούθησης ή προσυμπτωματικού ελέγχου, ενδέχεται να έχουν ολέθριες συνέπειες σε ατομικό επίπεδο. Σε επίπεδο κοινωνίας, η πανδημία αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση της θνησιμότητας τα επόμενα χρόνια, αν και δεν μπορεί εύκολα να προσδιοριστεί πόσο, γιατί το φαινόμενο θα εξελιχθεί σε βάθος χρόνου.

Οι ογκολογικές κλινικές, ακολουθώντας διεθνείς και ελληνικές οδηγίες, προσάρμοσαν τον τρόπο λειτουργίας, την προσέλευση και ροή των ασθενών, ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός, να γίνεται συστηματική χρήση ατομικών μέτρων προστασίας, να γίνεται συχνός έλεγχος για ανίχνευση του ιού και να απομονώνονται έγκαιρα όσοι ασθενείς ανευρίσκονται θετικοί. Με αξιοποίηση των εφαρμογών της τηλεϊατρικής, καθιερώθηκαν ιατρικές «επισκέψεις» εξ αποστάσεως, άυλη και τρίμηνη συνταγογράφη-

ση, ώστε οι ασθενείς να διαθέτουν επάρκεια αναγκαίων φαρμάκων, ιδιαίτερα όσων σχετίζονται με την ανακούφιση του πόνου, της δύσπνοιας και των σοβαρών επιπλοκών του καρκίνου ή της θεραπείας.

Η πανδημία επηρέασε αρνητικά την ψυχική ισορροπία των ασθενών με καρκίνο, προκαλώντας ανησυχία σχετικά με την έκβαση του καρκίνου, τις επιπτώσεις από πιθανές αναβολές ή ακυρώσεις θεραπειών και τέλος, φόβο για πιθανή λοίμωξη COVID19. Τέτοια συμπτώματα πρέπει να αντιμετωπίζονται έγκαιρα από οργανωμένες δομές ψυχολογικής υποστήριξης, εντός των ογκολογικών τμημάτων.

Η έναρξη των εμβολιασμών στις ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων και των ασθενών με καρκίνο αποτελεί το μόνο βήμα για την αποτελεσματική έξοδο από την κρίση, που μαστίζει όλη την κοινωνία μας. Καθώς το σύστημα προγραμματισμού και ενημέρωσης του εμβολιασμού, δυστυχώς, δεν συνυπολογίζει το είδος και τις ημερομηνίες της θεραπείας, θα πρέπει οι καρκινοπαθείς να θέσουν τον εμβολιασμό ως πρώτη τους προτεραιότητα. Ακολουθώντας, σε συνεννόηση με τον ογκολόγο τους, πρέπει να επαναπρογραμματίσουν τις ημερομηνίες της θεραπείας τους και να λάβουν οδηγίες, ώστε ο εμβολιασμός να γίνει σε

ημέρα που το ανοσοποιητικό σύστημα του ασθενή θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στο εμβόλιο και να παράξει την αναμενόμενη ανοσία έναντι του ιού.

Καθώς συχνά οι ίδιοι οι ασθενείς αυτοπεριορίζονται και από τον φόβο της έκθεσης και νόσησης από τον SARS-CoV2 ακυρώνουν τα ραντεβού τους, αναβάλλουν τις θεραπείες τους και αμελούν τον προγραμματισμένο έλεγχό τους αποτελεί ευθύνη της επιστημονικής κοινότητας να ενημερώσουν σωστά ασθενείς και τους φροντιστές τους για τον πραγματικό κίνδυνο, τα αποτελεσματικά, αλλά όχι υπερβολικά, μέτρα προστασίας και την σημασία του εμβολιασμού. Ο ασθενής πρέπει να συζητά με τον θεράποντα ογκολόγο του για το ποιες ιατρικές πράξεις μπορούν να αναβληθούν και ποιες όχι, ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια του ασθενή και η αποτελεσματική έκβαση της πρωταρχικής νόσου, που είναι ο καρκίνος. Η συνεργασία όλων των εμπλεκομένων, η ολιστική και χωρίς καθυστερήσεις αντιμετώπιση του ασθενή και η προτεραιοποίηση των αναγκών του, είναι ο μόνος τρόπος ώστε οι ασθενείς με καρκίνο να περάσουν την περίοδο της πανδημίας με τις λιγότερες δυνατές συνέπειες και να συνεχίσουν με επιτυχία τον αγώνα που δίνουν.